

Ympäristösuunnitelma 2023

Liikunnan ja Terveystiedon Opettajat ry

1. Johdanto

Suunnitelman tavoitteena on tunnistaa toimintamme ympäristövaikutukset, asettaa tavoitteita ja tehdä toimenpiteitä vaikutusten vähentämiseksi.

Ympäristösuunnitelman laatiminen on osa urheiluyhteisöjen vastuullisuusohjelmaa ja lisäksi liikuntalaissa ympäristön kunnioittaminen ja kestävä kehitys ovat lähtökohtina lain tavoitteiden toteuttamisessa. Me liittona haluamme luoda kestävänsä kehityksen periaatteiden mukaisen vastuullisen toimintasuunnitelman.

Liikunnan ja Terveystiedon Opettajat LIITO ry. on noin 1 400 jäsenen yhdistys. Liitto järjestää jäsenilleen koulutuksia, vuosittain liikunnanopettajien opintopäivät ja terveystiedon seminaarin sekä yksittäisiä koulutuksia. Liitto kuuluu jäsenenä muutamiin kansainvälisiin yhteisöihin ja tekee yhteistyötä erityisesti eurooppalaisen liikuntakasvatusyhdistyksen (EUPEA) ja lähialueyhteistyötä Viron sekä Karjalan kanssa. Liitolla on vuokratoimistotila Akava-OAJ-talossa Helsingin Pasilassa. Toimistossa työskentelee kaksi henkilöä.

Aiemmin ympäristöasioita on huomioitu mm. kannustamalla jäseniä kimpapakyyteihin opintopäiville ja esimerkiksi Rovaniemen 2020 opintopäiville järjestettiin opintopäiväjunavaunu. Olemme järjestäneet paikallisia liikunnan miniopintopäiväkoulutuksia, jolloin matkustusta on tullut vähemmän. Liiton hallituksen jäsenten edustusasut uusittiin ennen joka vuosi, mutta muutama vuosi sitten otettiin käyttöön uusi systeemi ja sama asu hankitaan vain aina uusille ja muut käyttävät vanhaa vastaavaa. Kokousmateriaalit ovat olleet olleet digitaalisia ja pilvessä jo vuosia. Paperisesta käsiohjelmasta on tarkoitus luopua syksyn 2022 liikunnanopettajien opintopäivillä. Suosimme sähköisiä laskuja sekä niitä lähettäessä että vastaanottaessa. Lisäksi LIITO-jäsenlehdessä on ollut artikkeleita kestävänsä kehitykseen liittyen, mm. Liikettä luonnon ja tulevaisuuden puolesta, Leijonat puhtaan veden puolesta -hanke juttu sekä Kestävänsä kehityksen opetuksessa monialainen yhteistyö on välttämätöntä. LIITO-jäsenlehti on ilmestynyt jo vuosia myös sähköisesti ja alkaen vuodesta 2022 jäsenillä on ollut mahdollisuus valita hiilineutraali jäsenyys ja peruuttaa paperisen jäsenlehden tilaus.

Korona-aikana koulutuksia järjestettiin etänä ja niistä saatiin hyviä kokemuksia. Lisäksi liiton säännöt uudistettiin vuonna 2021 ja uudet säännöt mahdollistavat jatkossa etäosallistumisen kokouksiin. Vuoden 2020 syys- ja vuoden 2021 kevätkokous järjestettiin poikkeuslain turvin etäkokouksena ja kokemukset olivat hyviä. Näitä etäkoulutuksia ja -kokouksia tullaan järjestämään myös jatkossa.

2. Ympäristöpolitiikka

Suunnitelman taustalla vaikuttavat globaalin kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030 ja Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan kestävän kehityksen linjaus.

Pidämme liitossa ympäristöasioita tärkeinä ja teemme omalta osaltamme kaikkemme, jotta voimme minimoida hiilijalanjälkeä. Tavoitteenamme on lisätä positiivisia vaikutuksia ja vähentää negatiivisia vaikutuksia ympäristöön mm. vähentämällä paperin käyttöä, lisäämällä kierrätystä, tekemällä eettisiä ruokavalintoja, suosimalla kimppakyytejä ja julkista liikennettä. Ympäristövastuu koskee kaikkea LIITO ry:n toimintaa.

3. Suunnitteluprosessin kuvaus

Liikunnan ja Terveystiedon Opettajat ry:n ympäristösuunnitelman laatimisessa ovat olleet mukana liiton henkilöstöä ja hallituksen jäsenet. Suunnitelman työstöstä vastasi toiminnanjohtaja Tiina Apajalahti. Toiminnanjohtaja osallistui kolmeen keväällä 2021 Olympiakomitean järjestämään ympäristökliniikkaan, tutustui saatavilla oleviin ohjeisiin ja jo tehtyihin ympäristösuunnitelmiin ja liiton omaan toimintaan. Näiden pohjalta hän laati kuvauksen, miten ympäristöasioita on jo liiton toiminnassa huomioitu ja alustavan version liiton ympäristösuunnitelmaksi. Liiton hallitus piti suunnittelukokouksen elokuussa 2021, jossa käytiin läpi alustava suunnitelma, ideointiin lisää ja päätettiin liiton ympäristösuunnitelmasta 2022. Tämä vuoden 2023 suunnitelma on päivitetty versio vuoden 2022 suunnitelmasta.

4. Tilannekuva ja keskeisten ympäristötavoitteiden määrittely

Liiton keskeisimmät ympäristötavoitteet ovat kestävä viestintä, kestävät tapahtumat, kestävä hallinto sekä ympäristöystävälliset toimintatavat. Näiden tavoitteiden keskeisimmät toimenpiteet on määritelty alla olevassa toimenpidesuunnitelmassa.

5. Toimenpidesuunnitelma

Tavoitteet	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuut	Arviointi ja seuranta
5.1. Kestävä viestintä	5.1.1. Viestintä on sähköistä lukuun ottamatta mahdollisuutta painettuun LIITO-jäsenlehteen.	Jatkuva	Tiedotustmk	Toteuman seuranta
	5.1.2. Tarjotaan jäsenille mahdollisuus olla tilaamatta paperista jäsenlehteä ja tiedottaa heille sähköisen lehden ilmestymisestä. Tavoitteena on, että 5-10 % lukisi vain sähköistä lehteä vuoden 2023 lopussa.	Jatkuva	Hallitus	Toteuman seuranta
	5.1.3. Julkaisemalla / jakamalla jäsenille tietoa, joka edistää kestävän kehityksen periaatteiden omaksumista.	Jatkuva	Tiedotustmk	Toteuman seuranta
5.2. Kestävät tapahtumat (koulutukset, kokoukset)	5.2.1. Etäosallistumisen mahdollisuuden lisääminen ja pelkäämistä etänä järjestettävien tapahtumien järjestäminen.	Jatkuva	Koulutustmk	Toteuman seuranta
	5.2.2. Paikallisten liikunnan miniopintopäivien järjestäminen.	Jatkuva	Koulutustmk	Toteuman seuranta
	5.2.3. Paikallisten koulutusten / tilaisuuksien lisääminen myös terveystietoon kerhojen kanssa yhteistyössä.	2023-	Koulutustmk	Toteuman seuranta
	5.2.4. Huomioidaan tapahtumapaikkojen valinnassa se, että niihin pääsee myös julkisilla ja organisoidaan kimpakyytejä.	Jatkuva	Koulutustmk	Toteuman seuranta
	5.2.5. Tapahtumatarjoilut ovat pääosin kasvis-/lähiruokaa.	Jatkuva	Koulutustmk	Toteuman seuranta
	5.2.6. Tapahtumien näytteilleasettajilla ympäristövastuullinen osallistumisohje.	Jatkuva	Koulutustmk	Toteuman seuranta
	5.2.7. Kysytään osallistujilta palautelomakkeessa tulivatko he tapahtumaan julkisilla, kimpakyydillä vai omalla autolla	Jatkuva	Toimisto	Toteuman seuranta
5.3. Kestävä hallinto	5.3.1. Tehdään hankinnat ympäristöystävällisesti ja vastuullisesti	Jatkuva	Hallitus/toimisto	Toteuman seuranta
	5.3.2. Siirrytään sähköiseen kirjanpitoon.	2023	Toimisto	Toteuman seuranta
	5.3.3. Pyritään paperittomaan toimistoon ja kierrätetään	Jatkuva	Toimisto	Toteuman seuranta

Tavoitteet	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuut	Arviointi ja seuranta
5.4. Ympäristöystävälliset toimintatavat	5.4.1. Kannustetaan paikallisia toimijoita jatkamaan ja lisäämään liikuntavälineiden kierrätystä koulujen kesken	Jatkuva	Koulutstmk	Toteuman seuranta
	5.4.2. Infotaan jäseniä BMOL ry:n Toivon taitoja koulutuksista kestävään tulevaisuuteen liittyen. Koulutukset on suunnattu eri oppiaineiden aineenopettajille.	2023	Koulutstmk	Toteuman seuranta
	5.4.3. Vuoden koulumatkaliikkuja "kisan" lanseeraus yhteistyössä muutaman muun tahon kanssa	2023-	Tiedotustmk	Toteuman seuranta
	5.4.4. Yhteistyö/kumppanuus ympäristöystävällisen tahon kanssa – kampanjapäivä/ -viikko. Kumppanit ja yhteistyötahot valitaan tietoisesti eettisesti kestäviä periaatteita noudattavien tahojen joukosta ja suositetaan kestävän kehityksen periaatteita toiminnassaan noudattavia kumppaneita	2023-	Tiedotustmk	Toteuman seuranta
	5.4.5. Liikuntaa luonnon ehdoilla – luonto vs. rakennettu ympäristö	2023-	Koulutstmk	Toteuman seuranta

6. Tiedottaminen ja toimeenpano

Ympäristösuunnitelman hyväksymisen jälkeen se julkaistaan liiton kotisivuilla ja asiasta tiedotetaan jäseniä myös muita viestintäkanavia käyttäen.

Ympäristösuunnitelman toimenpiteet ovat osa liiton vuosittaista toimintasuunnitelmaan. Toimenpiteiden toteutukseen varataan resursseja myös taloussuunnittelussa. Ympäristösuunnitelman toimenpiteitä jalkautetaan tiedottamalla koko jäsenistön hyödynnettäväksi myös paikallistoiminnassa.

7. Seuranta ja päivitys

Ympäristösuunnitelman tavoitteiden ja suunniteltujen toimenpiteiden toteutumista seurataan ja niitä päivitetään vuosittain. Seuranta toteutetaan tilastojen, toimintakertomuksen ja kyselyjen avulla.

Hyväksytty LIITO ry:n hallituksessa. Hyväksytään LIITO ry:n vuosikokouksessa 9.9.2022.